

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Шосткинський інститут Сумського державного університету
Фармацевтична компанія «Фармак»
Управління освіти Шосткинської міської ради
Виконавчий комітет Шосткинської міської ради

ОСВІТА, НАУКА ТА ВИРОБНИЦТВО: РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ III Всеукраїнської науково-методичної конференції

(Шостка, 19 квітня 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

ЕЛЕМЕНТИ ЯЗИЧНИЦТВА В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОСЛАВ'І

А.С. Божок, О.І. Шундрик

ШНВК: спеціалізована школа I-II ступенів – ліцей
bozhokalesya@shostka-licey.com

Витоки української культури беруть свої початки з давньоруської держави, духовна та культурна спадщина якої стала першоосновою для сучасної національної культури. Світогляд середньовічної людини багато в чому спирався на релігійну основу. Вірування мали великий вплив на повсякденне життя людини, вони регулювали та контролювали всі сфери життя. Зміна язичницької релігії на християнство не змогла повністю викоренити язичницькі вірування зі світоглядної системи давньоруської людини.

Законсервувавшись в народній культурі, пережитки язичництва проіснували достатньо довгий час та стали невід'ємною частиною культури українського народу. Тому актуальність теми досліджень пережитків язичництва в сучасному православ'ї не підлягає сумніву.

Предметом дослідження було збереження до сьогодення в православній вірі на наших землях залишків стародавнього східнослов'янського язичництва.

На меті було дослідити язичницькі традиції в культурі українського народу загалом та Шосткинщини зокрема, а також з'ясування процесу поступової християнізації язичницького суспільства.

Під час написання роботи, було визначено сутність язичницької релігії, з'ясовано особливості та характерні риси цих вірувань у східних слов'ян; проаналізовано пантеон східнослов'янських язичницьких богів; досліджено найбільш характерні елементи язичницьких свят та обрядів, які були пристосовані до християнських вірувань. Було виявлено залишки давніх слов'янських вірувань в обрядових традиціях, звичаях та піснях сучасних сільських жителів Шосткинщини; проілюстровано живучість давніх дохристиянських переконань людей на прикладі проведення багатьох православних свят жителями сіл нашого краю.

Отже, християнство, проникнувши на Русь, не змогло ввести в побут народу жодного свого широко шанованого свята без того, щоб не спертися на якийсь давньослов'янський улюблений народом свято, без того, щоб не ввести в свої свята елементи старих давньоруських звичаїв. З прийняттям християнства язичницькі вірування та традиції в нашого народу не зникли. Вони дещо модифікувалися, видозмінилися, частково були адаптовані до християнського віровчення – однак в тій чи іншій формі продовжують жити в культурі та традиціях українського народу.

Абсолютна більшість українців визнає свою приналежність до православної церкви. Але українська православна церква – це не пряме відображення ортодоксального православ'я за візантійським зразком. Деякі дослідники називають ситуацію, що склалася на наших землях двовір'ям. В повній мірі його також можна назвати народним православ'ям.

Список використаних джерел

1. Кір'янова О. Язичництво та його залишки в сучасному житті українського народу. // Актуальні проблеми історії України. - № 37. – Вестник НТУ «ХПІ». – 2008. – С. 35 – 41.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.kpi.kharkov.ua>.
2. Терлецький В. Енциклопедія народознавства. Шостка. // Советское Полесье. – 1994. – 22 окт. – С.3